

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr: helyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Meghívás!

A m.-vásárhelyi „Jogász-egylet“ IV. (közjogi) szakosztályának tagjai felkéretnek, hogy a f. évi máj. hó 6-án délután 4 órakor az egylet helyiségeiben tartandó szakülésre megjelenni sziveskedjenek. — Maros-Vásárhelyt, 1875. május 1-én.

Gyárfás József,
a szakosztály elnöke.

Tribusz Gusztáv,
a szakosztály jegyzője.

M.-Vásárhely, 1875. május 1-én.

A mult napokban szellőztetett magyar nyelv kérdésében történt támadásai a bécsi német sajtónak általánossá tették azon nézetet, hogy legczélszerűbben járunk el, ha az olyan lapoktól, melyek, daczára fennálló szövetségünknek, a birodalom másik felével, kormányzati jogosult elveinket és elhatározásainkat kiméltetlen gyalázzattal illetik, megvonjuk a posta-engedélyt és ez által védjük magunkat méltatlankodások ellen. Még alig cseréltek ez irányban eszmék és a Lajtán tuli sajtó már is jónak látta visszavonni, kiigazítani támadásait, elismervén, hogy századokon át Európa szabadságának szolgálatában viselt véres harcunknak rovandó föl nagyrészt hátramardásunk a polgárosulásban, hogy nemzetünk mellével vetett gátot a mongol-tatárnak, s hogy a Bethlenek, Rákoczyak és a többieknek köszönhető, ha a 16—17-ik század „sötét hatalmainak“ nem sikerült német Ausztriában végleg kiirtani a szabadság szellemét. A „Reform“ erre megjegyzi, hogy a nézet illetén változása ama kis foghúzó post debit mutogatásának köszönhető; de mi azt feleljük erre, hogy Nördling, tőlünk elbocsátott vasuti főbb hivatalnok, hajhászta össze azt az egy néhány alkalmas zsurnálást, kik kigyót-bé-kát kiáltottak ránk és a német nemzet józanabb része, tekintettel arra, hogy egy ily nyílt ellenségeskedés, mely már a vasuti társulatoknál is kezdett nyilvánulni, tul azt indítványozván, hogy a vasutak a német-osztrák szövetségből kizáratassanak; nálunk pedig antidotumul, hogy a magyar területen levő vasutak összes székhelyei Budapestre szállittatván, ügyvitelük kizárólag magyar állami felügyelet alá helyezettessék, káros következményeket vonand maga után, befolyását érvényesítette a Nördling-féle fogadatlan prokátorok által inspirált lapokra és jóvá tenni igyekszik tulajkapásait.

A külpolitikában, Görögország kivételével, hol a Bulgárisz-féle miniszterium a kiegészítetlen parlamenttel, az alkotmány törvényével szemben is határozat-képesnek nyilvánította magát és oly nagy forrongás van, hogy Athenében a király 6000 fegyveres által őrizteti magát; némi fontosságú újabb tevékenység nem jelezhető. A belga bonyodalom szinte elsimítotttnak látszik, ha azon félhivatalos törzsolkódésektől eltekintünk, melyeket a kölni, boroszlói, brémerháveni és mai lapok üzrek, kik nyíltan kimondják, hogy akár verekedhetnék a francia, akár nem, a német nemzetnek nem szabad bevárnia azt az időpontot, a melyben kihevervén minden baját az „erbfeind“ maga hívhatná birokra, oda, hova ő neki az „erbfeindnak“ tetszenék, s ha Belgium továbbra is megmarad szabadelvű sajtó törvényei

mellett, s börtönbe nem szedi püspökeit, végre tán még meg is alkuszik a nemzet a francziákkal Belgium bérére; Elszász Lotharingia nyugton bírásaért oda engedvén az erbfeindnak Belgiumot.

Talán szükség feletti megemlítenünk, hogy az ilyen kombinációk nem is lehetnek komolyan tartva s azért előttünk is a lehetetlenségek sorába tartóznak; de mindenesetre jellemző az, hogy gondolkodnak Németországban már a felől is, vajjon mi módon lehetne Francziországgal őszinte utógondolat nélküli békét kötni, mely az arzenálok rendkívüli tevékenységét kevésbé mérsékelhetné?

Belügyek.

A pénzügyminiszter ápril 15-diki 18,168. számú körrendelete szerint fontos teendő várakozik a törvényhatóságokra adózási viszonyainknak eszközözlendő gyökeres átalakítására az első nagylontosságu lépést megtenni.

A földadó szabályozásáról szóló 1875. VII. t.-czikk alapján az ország 116 törvényhatóságaiban rendeltettek el a becselőjárásoknak az abban beosztott községek adatai szerint eszközözlendő elnökök és bizottsági tagok szám szerint meghatározott választásai, és pedig:

B.-Szolnokban	4	beceelőjárásban	2	elnök	33	biz. tagnak
Dobokában	4	„	2	„	30	„
Kolozsban	7	„	3	„	53	„
Kolozsvárt	1	„	—	„	2	„
Naszódon	2	„	1	„	16	„
Tordában	6	„	3	„	45	„
Beszterczén	1	„	1	„	10	„
Aranyosban	1	„	1	„	10	„
Csikszékben	2	„	2	„	30	„
Udvarhelyszék.	3	„	1	„	21	„
Marosszéken	2	„	2	„	22	„
Alsó-Fehérben	4	„	4	„	53	„
Brassóban	1	„	1	„	14	„
Fogarásban	2	„	1	„	16	„
Hunyadban	4	„	4	„	54	„
Szászvárosban	1	„	—	„	6	„
Küküllőben	2	„	1	„	16	„
Segesváron	2	„	—	„	5	„
Medgyesen	1	„	1	„	10	„
Szebenben	1	„	1	„	15	„
Háromszéken	2	„	2	„	26	„
Felső Fehérb.	4	„	—	„	11	„
Kőhalomban	1	„	1	„	8	„
Nagy-Sinken	1	„	1	„	10	„
Szerdahelyen	1	„	—	„	3	„
Szászsebesen	1	„	—	„	3	„
Ujgyházon	1	„	—	„	3	„

A választások idejének pünköst utáni héten egyidejűleg mindenhol az egész országban egyszerre fognak megejteni, mi ha nem történnek, a törvényhatóság főnöke nevezi ki az említett tagokat.

A kerületi bizottság tagjai és a járási elnök 5 frt napi díjt, a járásbizottsági tagok 3 frtot, utazási költségül mértöldenkint 1 frtot húznak; a választotttnak neve, lakhelye és nyilatkozata, hogy a választást elfogadta, a választás utáni 8 nap alatt a pénzügyminiszternek fölterjesztendő, hogy a bizottságok egybehívására intézkedhessen.

A megalakított járási bizottság a kerületi bizottságokba egy tagot és egy póttagot, ezen kerületi bizottságok pedig az országos földadó-bizottsághoz Pestre ismét egy-egy tagot és póttagot fognak választani.

Nagy befolyással bir a törvény helyes végrehajtására nézve, hogy adózási viszonyaink igazságos és arányos felosztás megoldását nyerjék, az, ha azon köteleességeket, melyeket a törvény az egyes községekre és földbirtokosokra ruház, a megválasztottak különös pontossággal teljesítik; azért oly egyének megválasztása ajánlandó, kik a közbizodalomba részesülnek és jellemük s képzettségüknél fogva biztosítékot nyújtanak arra, hogy a feladatnak, melyre meghivatnak, megfelelni képesek lesznek. A becselőjárások öt egyenlő aljárásra osztatván, minden aljárás után az ottani földbirtokosokból három rendes és három póttag választandó, arra való tekintettel, hogy ezen három bizottsági tag, illetőleg póttag által a nagy-, közép- és kisbirtok képviselve legyen.

Azt hisszük nem tévedünk, ha figyelmeztetjük a birtokos osztályt, hogy mindazok, kik érzik magukban azon elhivatást, hogy azon vidékre, melyben birtokosok, jótékony hatással lesz tettleges közreműködésük; sőt, hogy a kerületi bizottságba — s talán központhoz megválasztásuk is a haza céljait elősegitheti — ne késedelmezzenek a törvényhatósági képvisellel magukat érintkezésbe tenni, hogy bebizonyíttassék, miszerint törvényhozásunk karöltve a közönséggel, hazai érdekeink legbiztosabb előmozdítója. Ez okból nem csak kíváncsok a május 24—26-kán megtartandó törvényhatósági gyűlésre teljes számmal megjelenni, hanem igen is fontos a bizottsági elnökök és tagok megválasztása felől addig is megállapodásokra jutni. Mit is általános figyelembe ajánlunk.

— A közlekedési miniszteriumban 25 vasúti és pénzügyi bizottsági tag Péchy miniszter elnöklete alatt értekezletet tartott azon előterjesztések felett, melyeket a kormány még ez ülészak alatt a vasutak által támasztott követelésekre vonatkozó egyezménynek s általában más sürgős vasúti kérdésekre nézve tenni szándékozik.

— Sopronmegyében sikerült a Sennyei-féle jobboldali ellenzéki párt megalakulása, a minap Sárosban felsültek vele, ott hidegebb idők jártak, de azért egy fecske még nem csinál nyarat; kíváncsiak vagyunk hányra olvad le a most alig 35 tagot számláló ellenzék a választások idejekor.

— Az állam és egyház közötti viszonyok szabályozására kiküldött bizottság hitelesíté a vallásszabadságra vonatkozó terjedelmes jelentését, mely lapunk bezártával már a képviselőházban elő lesz terjesztve; jövő számunkban ismertetni fogjuk e törvényjavaslatot.

— A házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság elhatározta egy összeférhetetlenségi (incompatibilitási) állandó bizottsággal szaporítani a ház bizottságainak számát, üdvözljük e tapintatos határozatot. A naplóbíráls ügyrende akképen módosított, hogy két tag nyilvános üléseken mindig jelen lévén, az ülés naplója 24 óra alatt megbíráltassék.

— A kereskedelmi törvénynek már százával számítható §-ain keresztülment a képviselőház és egy, a coulissák mögötti nyelvharczi vitából kifejlődött megállapodás is tárgya lett a discussionának; „a vitelezés“ szó, mint rossz szó, az akademikus ajánlatára elvettetni és helyébe „fuvarozás“ szó tétetni ajánltattott.

— A képviselőház ápril 26-diki ülésében Puszt Dragutin a miniszteriumhoz interpellációt intézett a magyar hivatalos nyelvnek a horvát vasutaknál leendő alkalmazása ellen, indokolván, hogy az 1868. XXX. t.-cz. 57. §-a szerint a Horvát- és Slavonország területén a hivatalos nyelv a horvát lévén, a vasutaknál sem lehet az magyar. Az interpelláció kiadatott az elnöknek.

— A pénzügyminiszter a polgárosított varasd-sztyörgyri és varasd-körösi volt határőrezredek területén

fekvő és eddig adómentes erdők ideiglenes megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot terjesztette be, mely szerint három osztály állapított meg holdanként 25 18 és 10 krajczárjával.

— Statistikai adatok Magyarország lakiviteléhez érdekes állapotokat tüntetnek ki: 1868-ban 3526 vitetett ki külföldre 200 frt átlag árban, már 1873-ban 15500 darab 300 frt átlag árban és az 1874-diki évre hozzávetőleg 20,000 darab.

Ha már most az idei győri lóvásár eredményét, mely 519 darab kivitelét jelzi 600—700 frt átlag árban, viszonyba tesszük a múlt évi eredményekhez, akkor idei lakivitelünket 25,000-re is fogjuk tehetni és ez 300 fit átlag árral is 7 millió 500 ezer forintot fog képviselni nemzetgazdaságunk terén.

Jogi szemle.

A kereskedelmi törv.-javaslat ismertetése.

(Folytatás.)

A 8-ik czim a közkereseti társaságokról 6 fejezetben 64—124. §-ig megállapítja, hogy közkereseti társaság csak akkor keletkezik, ha két, vagy több személy kereskedelmi üzletet közös cég alatt korlátlan és egyetemleges kötelezettség mellett folytat, melynek érvényességéhez sem okirat szerkesztése, sem más alakszerűség nem szükséges. Azonban az üzlet megkezdésekor bejelentendő az illetékes törvényszéknél jegyzékbe bevezetés végett. E jelentésbe benn foglaltatik a tagok neve, polgári állása, lakhelye, a társaság széke és székhelye keletkezésének időpontja és a társaság képviselőjének kijelölése. Ha cég, vagy székhelyváltozás történik, új tagok lépnek be, vagy új képviselői jog adatik, vagy az adott visszavonatik, a tények jegyzékbevétele végett bejelentendők. A bejelentések az összes tagok által a törvényszéknél aláíratnak, vagy hitelesített alakban adatnak és egész kiterjedés szerint vezetendők be, a képvisellel megbízott tagok cégjegyzésüket bemutatni kötelesek. A tagok egymás közti jogviszonyai, ha szerződésileg megállapítva nincsenek, a jelen törvény határozatai alá esnek. Pénz, elhasználható, vagy helyettesíthető dolgok a társaság tulajdonába meennek át, nemkülönben más egyebek is, ha becsértékben hozatnak a társaságba és behozataluk nem a nyeresémosztalék meghatározása végett történt. Kétség esetében a leltárban előforduló, előbb valamely társaság tulajdonát képező ingó és ingatlan javak a társaság tulajdonába behozottaknak véleményeztetnek. A betételt a szerződésileg megállapított összegben túl nagyobbítani, vagy a csökkent betételt kiegészíteni a tagok nem tartoznak. A tagoknak a társaság ügyeiben tett kiadásokért, a helyette vállalt kötelezettségeikért, az ügyvezetésből, vagy azzal elválaszthatatlanul járó veszélyek-

ből eredt veszteségeikért a társaság felelős. A tagok az előlegezett pénzek után kamatot követelhetnek, de az üzlet körüli fáradozásukért munkadíjat csak akkor, ha a társasághoz csak is munkájukkal járultak. Mindenki, mintha sajátját kezelné, oly szorgalom és gondosságra köteleztetik; felelős a károkért, melyek vétkesség által okoztatnak és senki sem számíthatja fel az előnyöket, melyeket szorgalma által szerzett. A betétnek s beszédett társasági pénzeknek kellő időbeni be nem szolgáltatása, vagy azoknak jogosulatlan kiszedése eseteiben a pénz után kamat számíttatik; de e mellett a netán nagyobb károsodás és a cselekménynek más jogkövetkezményei változás alá nem jönnek. Belegyezés nélkül egyik tag sem köthet saját, vagy más részére a társaság üzletkörébe eső ügyletet és azonos üzletkörű más társaságba beltag sem lehet. Kivétel, ha a tag már a belépés előtt a társaság tudtával más társaságnál érdekelve volt és ez a felvételkor érintetlenül hagyatott. Az e tilalom daczára kötött ügyleteket jogosult a társulat saját részére igénybe venni, e mellett kártérítést és a társasági viszony felbontását követelni. E jogok azonban a tudomásvétel után három hó alatt elenyésznek. A tagok egyenként új tagokat nem vehetnek fel és egyoldalulag illetőségüket másra nem ruházhatják. Ha az üzletvezetés egy vagy több tagra bízott, a többiek abból kizárják és ellenmondásaik érvénytelenek; ellenben, ha kikötötték, hogy a többiek nélkül egyik se intézkedhessék és a halasztás veszélylyel nem jár, külön egyik tag sem intézkedhetik. Kikötés hiányában az üzletvezető tagok külön is fel vannak jogosítva az azzal járó cselekvényekre, kivéve, ha valamelyik üzletvezető-tag tiltakozik. — Az üzletvezetési megbízás jogszerű ok nélkül vissza nem vonható, vitás esetben a bíróság belátás szerint határoz; ilyen jogszerű ok: a vezetés, vagy számadásnál rosz hiszeműség, tartós betegség, vagy más ok miatti tehetetlenség az ügyek vezetésénél. Ha külön megállapodás nincs, mindegyik tagtárs jogosult és kötelezett a vezetésre, de ekkor is a cselekvény abban hagyandó, ha valamelyik tag találkozik. A rendes forgalman túl terjedő és a társaság céljához nem tartozó ügyletekhez minden esetben az összes tagok határozata szükséges, mely, ha egyhangu határozat nem eszközölhető, abban hagyandó. Cégvezető kirendeléséhez, ha a halasztás veszélylyel nem jár, az üzletvezető összes, s ha nem lennének, a társaság minden tagja beleegyezése kívántatik, s így a cégvezetési jogosítvány is egy tag által is visszavonható. — A társaságnak minden, habár nem üzletvezető tagja is, jogosult az ügymenetről tudomást szerezni, az ezzel ellenkező társasági szerződés hatályát veszti, ha roszhiszeműség igazolható. Az év végén a betét szaporodása, vagy csökkenése esetében a tagok vagyoniilletősége után kamatok számíttatnak ezek javára, s az általuk kivett pénzek kamatai terükre iratnak, a társasághoz csak

munkával járulóknak, megfelelő és esetleg a bíróság által megállapítandó munkadíj számíttatik, ezen felszámítás előtt nem létezik nyereség, a kamatok és munkadíjak képezik, vagy szaporítják a társaság veszteségét. Év végén a nyereség, vagy veszteség, leltár és mérleg alapján állapíttatik meg és minden tag jutaléka kiszámíttatván, fejenként osztatik fel; a nyereség a vagyoniilletőséghez hozzá iratik, a veszteség abból lejegyeztetik. A betételt, vagy vagyoniilletőséget csonkítani egyik tagnak sem szabad; de jogában áll a kamatokat, munkadíjt és a nyeresémet meg nem haladó jutalékot kivenni, ha e kivétel a társaság világos hátrányára nincs. Harmadik személyek irányában joghatálya a társaságnak a cégjegyzés közzétételével kezdődik, ellenkező kikötés érvénytelen. Közkereseti társaság tagjai a társaság kötelezettségeiért egész vagyonukkal egyetemlegesen felelősek, ellenkező megállapodások harmadik személyek irányában joghatálylalt nem bírnak. A ki valamely fennálló közkereseti társaságba lép, kivétel nélkül a többi tagokkal egyenlő felelősséget vesz magára. A képviselőre jogosítottak mindegyik ügyletre, jogcselekvényre, a társaság ingatlan javainak elidegenítésére és terhelésére felhatalmazottaknak tekintendők és a mit megköthnek, abból a jogok s a kötelezettségek a társaságot illetik, teljesen közönyös lévén, hogy a társaság neve fennforgó-e, vagy sem a megkötött üzletnél; de nem kötelező akkor, ha a társaság képviselői joga megvonatott, vagy visszavonattott valamelyik tagtól és ez kellően közzétettetik. E szerint a képviselői-jog bármily korlátozása harmadik személyek irányában hatálylalt nem bír. Bíróságok előtt a társaságot a képviselőre jogosított tagok mindegyike képviseli és ezek akármelyikéhez intézethetik a kézbesítés. A cégvezetési-jog adása és visszavonása harmadik személyek irányában joghatálylalt bír, ha az a képviselőre jogosított tagok valamelyike által történik. — A tagok magán hitelezői a társasági vagyont semmi czim alatt igénybe nem vehetik, csak azt, mi a tagokat kamat-munkadíj-jutalék fejében a felszámolásakor illeti; de a betétkor már megszerzett jogok valamely tárgyra, vagy vagyonra érintetlenül maradnak. A társaság adóssai sem számíthatják be az egyes tagok elleni követeléseiket, teloszlás után is csak akkor, ha a követelés az adós tag részébe jutott. Így a tagok adóssai a társaság elleni követelésekbe sem számíthatják be átruházás esetein kívül tartozásaikat. Csőd esetében előbb a társulat vagyonából és azután a tagok vagyonából történik a kielégítés.

(Folytatása köv.)

A székegyföldi leányárvaház és nevelőintézet első gazdaszönyi és házi iparkiallításának tervezete.

I. A kiállítás megnyitását folyó 1875. évi október hó 3-án, délelőtt 11 órakor, Maros-Vásárhelytől, az „Apol-

TÁRCZA.

A roncsoló toroklob.

(Diphtheritis.)

H. J.-tól.

(Folytatás.)

Megelőzőleg említettük volt, hogy a tárgyalat bántalmat igen finom szervi anyagok idézik elő, miket gombáknak nevezünk. Ne tessék azonban a t. olvasónak valami nagy, szabad szemmel észlelhető (kenyér, róka vagy más ezekhez hasonló) gombákat érteni, mint én jártam volt bizonyos orvos urral, mert azok igen finom, csak erős nagyítás alatt látható szervezetek, miket a diphtheritisnél először Buhl észlelt határozottan, a nélkül, hogy ő valami nagyobb fontosságot tulajdonított volna azoknak.

Buhl művének 344—345. lapján így szól: „Értem azon gombát, mely a diphtheriánál állandóan előfordul, a hámrétegeken átbujánzik s ezeket átszövi. Elemei oly kicsinyek, hogy avatlanok, elég gyakran azon következtetésre jutnak, miszerint a vizsgált tárgy a szemcsés szövetszerű állapotában van. Vajon e gomba sajátos, a diphtheriára jellegző képlet-e, avagy csupán a szájnnyakban rendszeren előforduló leptothrix buccalis, tehát véletlenül jó talajon támadt járuléki; azt ezuttal el nem döntöttem s e kérdés tárgyalása jelen czélomtól messze esik.”

Hogy az elősoroltakban a „diphtheria“ kifejezést tartottuk meg, kérem szorosán az idézetnek tulajdonítani.

Buhl észleli ugyan a gombákat, de eldöntetlenül hagyja a kérdést arra nézve, vajon ezek idézik-e elő a diphtheritist, vagy csak mint bomlási termények másodlagos szerepet játszanak; vagy harmadszor: ezen gombák talán csak szülöttei még náluk is piczinyebb anyaszervezeteknek.

Hogy ezen fölvetett három kérdés közül melyik bír nagyobb alappal, később meg fogjuk tudni.

A diphtheritis, mely ép úgy fordul elő emberi szervezeten, mint a többi alsóbbrendű állatok szervezetén, már régóta képezte tárgyát az avatott és nagy buzgalmi kórbuvarok és gyógyászok kíváls és kitartó vizsgálatainak.

Rufz 1861-ben a párisi akadémiának egy készítményt (praeparatum) mutatott be, mely egy roncsoló lobban elhalt jérezéből volt véve. Darrach ugyan e betegség két tyuknál észlelte, melyeknek ivadéka hasonló bajban szenvedtek.

A petersburgi Nassiloff tudor, hogy a roncsoló lob folyamatát s fertőzési lényegét kifürkessze, házi nyulak és kutyákba roncsoló lobos terményeket oltott be, melyeket emberi sebek, vagy nyákhártyák köréből vett ki.

A beoltást a szem szaruhártyáján s a test egyéb szövetein vitte véghez. A beoltásra használt tű, hogy minden más fertőző anyagtól megszabadíttassék s így a vizsgálat a finomságig pontos legyen — előbb izzásig hevítették. A tű kihűlése után az oltás végrehajtatott.

Az oltó anyag azonban, mielőtt vele a beoltás megtörtént volna, mindig gócsóvi vizsgálat alá vétetett.

A gócsó alatt, akár belegek, akár holtestből vétetett az oltó anyag: első pillanatra apró, egyenlő nagyságú szemcsékből összetett állományt láttunk és pedig, részint egyenletesen elterjedve, részint egyes finom halmazokban. E halmazok világos barnák voltak; a szem-

csés állomány egyenletes elterjedése mellett sötét, mozgó pontocskákat jelkenteztek. A szemcsés tömeg hasonló azon anyaghoz, mely az állati részek rothadásakor keletkezik.

Igy pl., ha egy élő házi nyulból kivett vért óráüvegbe öntünk s ezt egy másik óráüveggel befedve nedves helyre tesszük; 1—2 nap múlva a vér felületén finom, szürke hártácska képződik, mely apró mozgékony szemcsékből áll; e szemcsék lassanként nagyobb golyócskákká alakulnak.

Mint látjuk tehát, a vér bomlásánál létre jövő apró szervezetek nagyon megegyeznek a roncsoló lobos oltóanyag vizsgálati eredményeivel. E mozgó, bomlási lényeket Nassiloff is gombáknak nevezte el és pedig azon alapon, hogy ha a lég lehető teljes kizárásával tette el az élő állatból finom üvegesőbe kivett vért, mely csőnek mindkét végét beolvasztotta, ily szervezetek nem jöttek létre.

Ebből, de még más tényleges vizsgálatok alapján is bebizonyított tény, hogy levegőnk tele van igen finom, apró, különböző alakú, színű és sajátos szervezettel, melyek épen ezen különféségük, sajátosságuk és fejlődésük lánczolatossága által a legkülönbözőbb befolyásokat gyakorolhatják az emberi szervezetre a szerint, a mint többé kevésbé alkalmas települ szolgál számukra testünk, vagy ennek egyes részletei.

Vannak ezek közt olyak is, melyek hasznosak és szükségesek az emberiségre bizonyos okokból, de ezek tárgyalása messze vezetne czélunktól, míg mások kártékonyok lévén előlik az élettevékenységet.

(Folytatása következik.)

teremben és nyitva maradt naponként délelőtt 9 óráig, délután 5 óráig, október 9-én délután 3 órakor pedig bezáratik.

II. A kiállítás egyfelől alkalmat szolgáltat az ismeretterjesztésre, másfelől pedig a czélszerű beszerzésekre, ezekhez képest a kiállítás tárgya minden, mi a gazdaszonnykodási iparhoz tartozhatik.

III. A beküldők tisztelettel kéretnek a külön értesítésben megjelölt küldeményeket a bizottmányi tagokhoz, kinek-kinek szakmája szerint czimezni.

A tisztelt kiállító nők közül azok, kik kedvtelésből, vagy saját és házi szükségekre dolgoznak, a tárlat díszének emelésére beküldendő és kiállítandó műveiket a bizottmány örömmel fogadja; de egyszersmind reméli, hogy a kiállítandó tárgyak közül az egylet és intézet vagyónának gyarapítására is sziveskednek ajándékozni. Felkéri tehát a bizottmány, hogy a művek beküldésekor méltóztassanak kijelölni, mely műveket kívánják visszaadni, s melyeket bocsátják a bizottmány rendelkezése alá.

A rendező bizottmány igéri, hogy az olyan műveket, melyeket az illetők azon czélból állítanak ki, hogy a női munkák valamelyik ágában képzettségüket a dolgoztató közönséggel és a választmányival megismertessék, ha az intézet maga részére netalán meg nem venné, úgy eladni igyekszik.

Továbbá felkéri a bizottmány a tisztelt kiállítókat, hogy műveik beküldésekor jelentsék ki, eladó-e a kiállításra szánt mű? S ha az, mi az ára, s mennyi készlet van afféle?

IV. Nagyobb ösztön-serkentés, buzdítás és a nemes törekvésnek némi jutalmazása végett, lelkes adakozás útján begyűjtendő összegből, minden kiállítandó tárgyra jutalmak tüzetnek ki:

Elsőrendű jutalom: egy arany.

Másodrendű jutalom: egy tallér.

Harmadrendű jutalom: egy dicsérő oklevél, mi az illető bizottmány által a legjelesebbeknek ítélendő kiállítási tárgyak szerint a tárlat bezárása napján ünnepélyesen fog kiosztatni.

V. Kéretnek a tisztelt nők, méltóztassanak a kiállítandó tárgyakat bezárólag szept. 20-ig, az illető bizottmányi tagokhoz küldeni, mert csak így remélhető, hogy a tárlat kellő pontossággal és csínossággal rendeztessék; mihez képest szívesen veszi a bizottmány, ha a napon tisztelt és kegyes kiállító nők, szept. 1-jétől kezdve, előlegesen is értesitenék a bizottmányt arról: mely tárgyat szándékoznak beadni a tárlat számára. A virágok, sütemények, gyümölcsök, melyek az állás alatt minőségükből veszítenek, október 1-én kezdve, a tárlat folyama alatt is szívesen elfogadtatnak.

VI. A bejelentésben megnevezendő:

a) A kiállító neve és honnan fog a kiállitványt küldetni.

b) Hogy eladó-e a kiállitvány, ha az, mi a határozott ára? ha nem, mi történjék azzal a kiállítás után?

VII. A kiállításra beküldött és eladásra szánt tárgyak, ha a kiállítás folyama alatt el nem adattak, annak bezárása után kisorsolás útján fognak eladni. Megjegyzendő, hogy az eladott tárgyak vételi ára, miután abból 10% a kiállítás költségei fedezésére levonott, a kiállító tulajdonosnak adatik át, a megvett tárgyak pedig rögtön kiszolgáltatnak a vevőnek.

VIII. A kiállított tárgyak bírálására szakértő bizottmány lesz kinevezve; a kiállítás érdekessége tekintetéből kisorsolás is rendeztetik, akként, hogy az egylet részére ajándékozott tárgyak naponként ki fognak soroltatni, azonban az ilyen elnyert tárgyak csak a kiállítás bezárása után szolgáltathatnak ki, miről a bizottmány az illetőt biztosítja; továbbá a tárlat helyiségében annak tartalma alatt, étlap szerinti reggeli és oszonna is kapható leendő.

A kiállítás a közönség számára 10 kr. belépti-díj mellett nyitva áll; egy sorsjegy ára szintén 10 kr.

Midőn ezen tervezetet a tisztelt közönség tudomására juttatni sietünk, őszinte bizalommal kérjük felnő társainkat, sziveskedjenek jótékony czéljaink előmozdítására becses részvételük és közremunkálásuk által nekünk segítségüket nyújtani.

Maros-Vásárhelyt, 1875. febr. 23-án.

A rendező bizottmány.

Hirrovat.

— Király ő Felsége által Spalatóban folyó hó 21-ről kelt aláírással a Királyhágón inneni részekben Pogány György Hunyadmegye, Vajdahunyad és Hátszeg

városok; gróf Eszterházy Kálmán Kolozsvár és Kolozs; Bethlen Gábor Küküllőmegye, Felső-Fehérmegye és Erzsébetváros; Zeyk Károly Alsó-Fehérmegye, Gyulafehérvár, Abrudbánya és Vizakna; báró Bánffy Dezső Belső-Szolnokmegye és Kővárvidék főispánjaivá nevezettek ki.

— A kereskedelmi törvény tárgyalása a tegnapi ülésben befejeztetett.

— Balomiri János dévai kir. törvényszéki bíró fegyelmi végtárgyalása 29-kén vette kezdetét, s lapunk bezártakor az ítélet még nem volt kihirdetve. Balomiri úr épen most két éve lett a kir. ítélőtábla által, a fegyelmi büntetés első fokával: „rosszalással“ büntetve, s ma ismét bírái előtt áll, hogy az ellene 5 pontban emelt vád felett hozassék ítélet. Vádlott ez alkalommal védelme majdnem egy napot vett igénybe, ki azt tiszta magyarsággal, a legkisebb részletkéig ható s sok helyütt unalmas hosszadalmassággal írásból olvassa. Érvei nem a legmeggyőzőbbek, látszik védelmén a keresett s így erőitett logica. Kíváncsian várjuk az eredményt, melyet csak jövő számunkban lesz alkalmunk tudatni olvasóinkkal.

— Nagy füst tűz nélkül. A „Kelet“ tegnapi száma birrovatában m.-vásárhelyi levelözje után a dr. Biró János Molnár Frigyes-féle botrányos pernek a kir. ítélőtáblán lett előadását s áthágáskénti minősítését bocsátja szelnek; a dologból pedig csak annyi igaz, hogy ez ügy a királyi táblára felérkezett ugyan, azonban nem hogy elintézve, sőt ellátás alá sincs kitűzve. Valószínűleg ily hű forrásból merithette a „K.“ a dr. Biró áthelyezése feletti aggodalmát is. — Kár ok nélkül oly erősen verni azt a lármafát.

— Betöréses rablás. Brassóban e hó 27-én éjjel a Schneider-féle házba rablók törtek be, hol is az „Anker“ irodájában lévő Wertheim-kassát s vasajtókat fölverve több ezer darab váltót — miután pénzt nem találtak — szétdobtak; innen le a pinczébe mentek a jó madarak, hol a ládákat, bördöket zúzták szét; ezzel sem elégedvén meg a szomszédban lévő fodrászboltba mentek, s ott a mit leltek, mindent magukkal vittek. A tettesek többben voltak, a mit a helyszínen hagyott fejsze, feszítőrúdak bizonyítanak. A nyomozás foly; a rendőrség ez idő alatt ott is mélyen aludt.

— Necrolog. Csik-szentkirályi andrássy János maga, az elhunyt édes leánya: Rózsa; Anna, férjezett Szepte Ferenczné; úgy veje: pullyoni Szepte Ferencz; továbbá: Andrássy Károly, tanár: Andrássy Gyula, kir. törvényszéki bíró és neje: Hervég Ida: Andrássy József, kir. táblai hivatalnok; úgy az elhunyt édes testvérei: kis-bethleni Bojta Antal és József; valamint számos rokonok nevében mélyen szomorodott szívvel tudatja a szerető nő, édes anya, testvér, illetőleg napa: kis-bethleni Bojta Zsuzsánna, férjezett Andrássy Jánosnének élte 70-ik, házasságuk 35-ik évében f. évi ápril hó 28-án este fél 8 órakor, huzamos ideig tartó májbetegség folytán történt gyászos kimúltát.

K ü l f ö l d.

Király ő Felsége apr. 28-án reggel 5 órakor elutazott Slanóból és másfél órai hajózás után elérkezett a Stagnói csatornába, hol a „Miramare“ horgonyzott s ő Felsége és kísérete két nagy csónakon a szárazföld és Szabioncelló félsziget közti csatornában Stagnó felé evezett, hol kiszállott s másfél óráig időzött. Utját folytatva Canossában partra szállott, hol a két történelmi nevezettségű platánt megtekintő. Két órakor Gravotába ért a király, hol a díszőrség felett szemlét tartva kocsin folytatta utját Ragusába, hol több napot fog tölteni.

Gizella főhercegnő apr. 28-án délelőtt szerencsén leány gyermeket szült.

A belga felelet a legutóbbi jegyzékre a napokban el fog küldetni.

Törökországban a válság kitört. Hussein Avni pasa nagyvezíri állásától felmentetett, s helyébe Essad pasa neveztetett ki. Kinevezettek továbbá Rauf pasa tengerészeti, Ali Saib pasa hadügyminiszterré. Fontossággal reánk nézve egyébaránt csak a nagy vezírségben történt változás bír. Hussein Avni pasa egy a podgoricziai, mint a török-rumeliai vasutak csatlakozása ügyében nagyont kitette volt magát. Az előbbi ügyben merev magatartása által igen izgalmas és elkeseredett összeütközést idézett elé a porta és Montenegro közt, úgy, hogy csak a külhatalmak erőlyes fellépése által sikerült az ügyet elsimítani, de csak a nagyvezír vereségével.

A vasutak csatlakozása ügyében pedig ismeretes, hogy a sultánt arra bírta, hogy desavouálja Zichy gróf osztrák-magyar nagykövetnek tett ígéreteit és nyilatkozatait, miből surlódások fejlődtek volt ki. A nagyvezír elmozdítása legjobb czáfolat azon irányzatos hírekre, melyek Zichy gróf diplomatai vereségeiről szárnyra bocsáttattak.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi ápril 26-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

III. Osztály bűnügyekben.

Nagy Samu r. b. által.

Kopács Stefán emberölés, Seplecsán Juon s t. tolvajság, Moga János lui Nicolai sulyos testisértés, Czárán Vaszilie lui Jákob lopás, Sima Samoila testisértés, Tóth Józsefné becs. sért., Abui Jánosné becs. sért., Sándor Gergely testisértés, Achim Nyiculai s társai testisértés, Ferencz Elekne becs. sért., Petri Nyiculai testisértés iránti bűnügyök.

Vajda Simon r. b. által.

Kukarszki Frigyes sikkasztás, Preidt Károly becs. sért., Benkő Éva becs. sért., Rosenkraud Rubin becs. sért., Zoppelt András becs. sért., Tariányi Mária sikkasztás, Simon Mózes becs. sért., Donczki Dávid becs. sért., Kágyi Lajos testisértés, Trul Károlina becs. sért., Farkas Abrahám becsületsértés, Schadt György becsületsértés, Bulbuk Márton s t. tolvajság, Keszián Mária tolvajság, Magyor Vaszilika s t. közérkölesítés, Rádu Flórika becs. sért., Károly Jánosné becsületsértés iránti bűnügyök.

Popovics Servián r. b. által.

Petrutz Tódor tulajdonbirt. e. bűhágás, Hanesz Ilia becs. sért., Kojocariu György s t. lopás, Ursalesiu Juon lopás, Hannebacher Pál vagyonbirt., Izekutz Antal becs. sért., Demian Mária lopás, Puskás Sándor becs. sért., Theil Mihály s t. lopás, Buchholezer György becs. sért., Coteitiu Nicolai életbirt., Marosián Geraszim lopás, Culitiu Bredeanu testisértés, Oprea Cicioiu becsületsértés. Barb Mária lopás, Buksen Petra emberölés iránti bűnügyök.

Spech Adolf r. b. által.

Pampa Juon lopás, Magdó György becs. sért., Szávu Gyorgye sulyos testisértés, Dumitrean Kirilla testisértés, Branu Petru testisértés, Kohn Áron testisértés, ursz Mária testisértés, Kannert János s t. sulyos testisértés, Balázs Károly s társai nyilv. erőszak, Hector János s társai testisértés, Hachmeister János testisértés, Schieb Károlina tulajdonbirt., Toma Antonia s társa testisértés, Krampeli György sulyos testisértés, Szavu Nicolai s társai tolvajság iránti bűnügyök.

Antalfy Gábor r. b. által.

Miess Sámuel sulyos testisértés, Szávu Ilia emberölés, Tordai János testibirt., Koszti M. György becs. birt., Priester Catharina becs. sért., Nikolai Mihailla vagyonbirt., Fekete Ferencz testi- és becs. birt., Morgenstern Chaim s t. becs. birt., Kovács László vagyonbirt., Dáncs Sanxon becs. birt., Oana György becsületbiztonság iránti bűnügyök.

Sztoyka Antal r. b. által.

Zanker Paul s t. becs. sért., Göbbel Róza becsületsértés, Armean Pánilimon becs. sért., Kapentale Juon s társai testisértés, Bota Indreiu s társai testisértés, Hatze-gán Mihaila tolvajság, Tripsa György testisértés, Rózsa-völgyi Sándor becs. sért., Borger Victor Hugó becsületsértés, Szabó György Csorku tolvajság iránti bűnügyök.

Gruz István r. b. által.

Teren Niculai tolvajság, Kriszturán Stefán testisértés, Tóth Pál becs. sért., Lapedát Niculai tolvajság, Popa Alexa s társai becs. sért., Krech György testisértés, Vancu Juon s társai testi- és becs. sért., Ötvös Gyuri testisértés, Szilágyi János becs. sért., Bölöni András testisértés, Bertlef András s t. tulajdonbirt., Ozirlea Juon s t. közbirt., Volf Károly testisértés, Kimpián István s t. testisértés, Bodnár Bálint becs. sért., Iezig Lázár becs. sért., Ferencz Ferencz tulajdonbirt., Salló János becs. sért., Gyenge Imre tolvajság, Kovács Lajos testisértés, Egyed Márton becs. sért., Vadon Sándor s t. becs. sért., Grünhut Lajos becs. sért., Csobánkán Gyorgye testibirt., Goesmán János tolvajság iránti bűnügyök.

Mégay Ferencz pót bíró által.

Erneszt Vilmos csalás, Kádár Ferencz csalás, Diáku George s társai tolvajság, Biró József csalás, Stirbu Irímie s t. testibirt., Sorescu Octavian becs. birt., Renner Mihály becs. birt., Lakatos Józsefné becs. birt., Doianu Nicolai testibirt., Oanca Nicolai becs. birt., Gidus Danyila s társai testibirt., Siegmund Eliza becs. birt. iránti bűnügyök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

